

ΑΠΟ ΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ ΘΩΝΟΣ

ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΜΑΣ ΠΑΓΩΤΑ

Πέντε εσπεριόστηκαν στὰς Ἀθήνας, ἡ βεγκέρης στῆς κόμησας Ἀρμανσπεργ. Τὸ εἰδύλλιο τοῦ Ὀθωνος κκι τῆς κόρης τοῦ Ἀντιβασιλέως. Ὁ Ἴταλὸς ζαχαροπλάστης καὶ τὰ παγωτὰ του. Ἀπροσδόκητες συνέπειες. Τὸ ζαχαροπλαστεῖο τοῦ Καρδινάτου καὶ τὰ παγωτὰ του. Ἡ Ὀθωνική φράντζικα. Ἡ παγωτοφαγία στὰ 1840, κλπ.

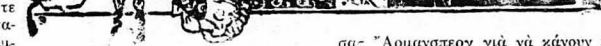

Ἀ πρῶτα παγωτὰ ποὺ εσπεριόστηκαν στὰς Ἀθήνας, συνδέονται μὲ μιὰ περιεργὴ σελίδα τῆς Ὀθωνικῆς ἐποχῆς.

Εἶνε γνωστὸν διὰ τὴν πρῶτευουσα τοῦ νεαροῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους μετεφέρθη βιαστικά, —προτὸν δηλαδὴ παρασκευασθῆ καὶ μελετηθῆ τὸ πρῶμα,—ἀπὸ τὸ Ναυπλιον στὰς Ἀθήνας, στὰ 1834. Οἱ Εὐρωπαϊοὶ ὑπέδειξαν τότε γιὰ πρῶτευουσά μας τὴν Κόρινθον, ποὺ βρισκόταν μεταξὺ δύο θαλάσσιων. Ἄλλοι πάλιν ἐπότειναν τὸ Ἄργος καὶ ἄλλοι ἄλλες Ἑλληνικὰς πόλεις. Τὰς Ἀθήνας κανεὶς δὲν τῆς εἶχε προτείνει. Τῆς ὑπέδειξε ὁμοῦ ἀργότερα ὁ βασιλεὺς τῆς Βαυαρίας Λουδοβίκος, πατέρας τοῦ Ὀθωνος, ὁ ὁποῖος ἔστρεψε ἀπερίοριστο θαυμασμὸν στὴ δόξα τῶν ἄρχαίων Ἀθηνῶν καὶ ἤθελε νὰ τῆς ἰδῆ πρῶτευουσα τοῦ Βασιλείου τοῦ ἀγαπητοῦ γιου του. Καὶ ὁ ἀντιβασιλεὺς κόμης Ἀρμανσπεργ ἐσπευσε νὰ μεταφέρῃ τὴν πρῶτευουσα στὰς Ἀθήνας, γιὰ νὰ εὐχαριστήσῃ τὸ φιλάρχαο Λουδοβίκο.

Τὴν ἐποχὴν ἐκείνην αἱ Ἀθήνα ἦσαν ἕνας σορὸς ἀπὸ εἰρεῖνια. Μόλις 600 ἄνθρωποι, κοινελλιοφρεδῆς, ἐγυῖζαν ἐδῶ κ' ἐκεῖ, χωρὶς ἐλπίδα νὰ καλιντεψομένην τῆ ζωῆ τους καὶ χωρὶς νὰ ζητοῦν ἀποζημιώσεις γιὰ τὶς καταστροφὰς ποὺ εἶχαν πάθει ἀπὸ τὸν ἐπιταετὴ πόλεμο. Ὑπῆρχαν μόνον μερικὰ καλῶδες, χωρὶς ποστο-παράθια, καὶ αὐτὲς κατέλαβαν οἱ πρῶτοι ποὺ ἐγκατεστάθησαν στὴ νέα πρῶτευουσα. Στὴ λεγομένη «Βουρσὴ τοῦ Βορρῆι» καὶ στὸ Μεγάλο Τζαρι—δηλαδὴ στὴ σημερινὴ πλατεία τοῦ Μοναστηριακοῦ— ὑπῆρχαν μερικὰ παλιὰ φαγεντία, ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τῆς Τουρκοκρατίας καὶ ἐκεῖ ἐκάθονταν ὅλη τὴν ἡμέρα οἱ ἄεργοι κάτοικοι, καὶ πρὸ πάντων οἱ ἀπόμαχοι.

Στὴν πόλιν δὲν ὑπῆρχαν οὔτε φαναρία, οὔτε ἀμαξίαι, οὔτε ταχυδρομικὸ κατστήματα. Τὰ γράμματα ποὺ ἐρχόνταν ἀπὸ τὸ Ναυπλιον, τὰ ἔπαινε ἕνας φουσανελλάς κλητήρας, ἐπήγαγε στὴν Ἀγορὰ, ἀνέβαινε σ' ἕνα βαρέλι, καὶ διάβαζε μεγαλόφωνα τὶς ἐπιγραφὰς. Ἄν δὲν παρουσιαζόνταν τὸ πρόσωπο, —ὁ παραλήτης,—καὶ οἱ παρόντες ἔλεγαν διὰ λείπει ἀπὸ τὴν πόλιν, ὁ φουσανελλοφόρος διανομὲς ἔρχοιεν τὸ γράμμα κατὰ γῆς. Ἐπειτα ἔβαζε φορτὰ καὶ ἔβαινε τὰ γράμματα αὐτὰ κ' εἶσι ἦσαν ὅλοι βέβαιοι διὰ δὲν διέτρεχαν τὸν κίνδυνον νὰ παραβισθοῦν ἢ ἐπιστολὲς τῶν ἀπουσιαζόντων!...

Στὰς Ἀθήνας ὁ βασιλεὺς Ὀθων—ποὺ ἦταν ἀκόμη ἀνήλικος—ἐκατοίχισε στὸ σπίτι τοῦ γενικοῦ προξένου τῆς Ρωσσίας Παταρρηγοπούλου, στὴ συνοικία τῆς Πλάκας. Ὁ προέδρος τῆς ἀντιβασιλείας κόμης Ἀρμανσπεργ, μὲ τὴν οικογενεῖάν του, ἐγκατεστάθηκε σ' ἕνα σπίτι τῆς ὁδοῦ Πειραιῶς, ἀπέναντι τοῦ σημερινοῦ Ὤδειου. Τὸ σπίτι αὐτὸ ἦταν νεώχτιστο καὶ εὐρύχωρο, ἕνα ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα τῆς ἐποχῆς. Ἡ κόμησας Ἀρμανσπεργ ἦταν χαριτωμένη οἰκοδέσποινα, καὶ παρὰ τὴν ἡλικία τῆς ἔκανε ἀκόμη ἐντύπωση ἢ ξανθὴ μορφὴ τῆς. Εἶχε δύο θυγατέρας, πολὺ ὄμοιαι καὶ ἔξυπνες, μὲ ἔξαιρετικὴν μόρφωσιν.

Στὸ σπίτι τοῦ προέδρου τῆς ἀντιβασιλείας ἐπήγαγε κάθε βράδην ὁ νεαρὸς βασιλεὺς νὰ περῶν τὴν ὥρα του. Ἐσῴχονταν ἐκεῖ οἱ ἀνώτεροι ἀξιωματικοὶ τοῦ Βασιακοῦ στρατοῦ, οἱ στρατηγοὶ τοῦ Ἀγῶνος, οἱ πολιτικοὶ, καὶ ἔπαιζαν διάφορα ἄθλια παιχνίδια. Ἦταν ἡ περιφρῆμος βεγκέρης, ποὺ τῆς περιφρῶσαν τόσο χαριτωμένα οἱ χρονογράφου τὸν τότε ἐφημεριδῶν μὲ τὸ ἀρελῆς ἴφος τους.

Ὁ Γερμανὸς συγγραφεὺς Βαρθόλδη—ποὺ ἐγνώρισε ἀπὸ κοντὰ πρῶσωπα καὶ πράγματα—ισχυρίζεται διὰ σὸν νοῦ τῆς κόμησας Ἀρμανσπεργ εἶχε περῶσι ἡ ἰδέα νὰ κἀν τὴν μεγαλύτερη ἀπὸ τῆς δύο θυγατέρας τῆς—ποὺ εἶχε καὶ τάλαντο φωνῆς—βασιλοισα τῆς Ἑλλάδος. Φαίνεται μάλιστα διὰ καὶ ὁ νεαρὸς Ὀθων ἦταν λιγάκι τοιμημένος στὴν καρδιά ἀπὸ τὴν ὁμορφίαν τῆς μικρῆς συμπαιριότητάς του. Βρισκότανε πολὺ συχνὰ σὸν πλυνεῖο τῆς, κοινεβντιάζαν χαμηλῶνα καὶ κινεβντιάζονταν στὰ μάτια. Σημάδια ὁλοφάνερα ἐρωτος, συνλογίστηκε ἡ κόμησας Ἀρμανσπεργ, καὶ βάλθηκε νὰ καλιντεψομένη τὴν προτίμησιν αὐτῆ τοῦ βασιλέως στὴν κόρη τῆς.

Ἔδινε λοιπὸν κάθε βράδην συναναστροφὰς, στὶς ὁποῖες διακρινόνταν ἡ ὄμοιαι τῆς ἐποχῆς, ὅπως ἡ δεσποσύνη Γάσπαρη, ἡ δεσποσύνη Βλαχούστη, (ἡ λέξις δεσποινίςς εἶνε μεταγενέστερη), καὶ ἄλλες. Στὶς συγκεντρώσεις αὐτὰς ἐπήγαγαν καὶ νέοι Ἕλληνες, ξένοι, φίλοι τοῦ βασιλέως οἱ περισσότεροι, ἀπ' ἐκείνους ποὺ ἐσπούδασαν στὴ Γερμανία κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ Ἀγῶνος.

Στὰ σαλόνια τοῦ Ἀρμανσπεργ γίνονταν καὶ χοροὶ, καὶ μάλιστα τῆς Ἀπόφρῆς τοῦ 1835 δόθηκε καὶ χορὸς μεταμορφωμένων. Ἡ κωρὶς ἐπήγαγαν στὸς χοροὺς αὐτοὺς καβάλλα πάνω σέ... ζωρηὴ γαϊδουράκια καὶ οἱ ἄνδρες φοροῖσαν μῦτες, γιὰτὸ οἱ δρόμοι ἦσαν γεματοὶ λάσπες, σχεδὸν ἀδιάβατοι... Καθένας φοροῖσε διὰ φορεσὰ ἤθελε, ἢ μᾶλλον ὅ,τι εἶχε, γιὰτὸ οὔτε ὀφρῆτες Εὐρωπαϊκῶν ἐνδυμάτων ὑπῆρχαν τότε στὴν πρῶτευουσα! Μόνον Ἑλληνοφράτες ὑπῆρχαν, ἀφρὸ ἢ φουσανελλά βασικότανε στὶς δόξες τῆς ἀκόμη.

Ἐν ἕνα λοιπὸν ἀπὸ τοὺς χοροὺς αὐτοὺς τῆς κόμησας Ἀρμανσπεργ, (τὸν ποὺ διασκεδαστικὸν ἀπ' ὅλους καὶ τὸν ποὺ πλοῦστο, σπὸν ὁποῖον οἱ καλεσμένοι ἦσαν ὑποχρεωμένοι νὰ πάνε μὲ φορεμα ἱστορική ἐποχῆς), σερβιόστηκαν καὶ παγωτὰ, τὰ πρῶτα παγωτὰ ποὺ κατασκευάστηκαν στὰς Ἀθήνας.

Τὰ παγωτὰ ἦσαν τότε ἐντέλως ἄγνωστα καὶ στὴν ἄλλη Ἑλλάδα. Τὰ δημοσιάζα αὐτὰ, λέει ἡ σχετικὴ ἱστορία, τὰ παρέλαβαν οἱ Ἴταλοὶ ἀπὸ τοὺς Πέρσας καὶ ἀφρὸ τὰ διέδωσαν σέ ὅλη τὴν Ἰταλία, τὰ ἔκωναν γνωστὰ καὶ στὴν ἄλλη Εὐρώπη, σιγά-σιγά.

Ἐνας Μιλανέζος λοιπὸν κατὰ τὴν ἀπόφρῆσιν εἶχε τὸ ἴδιο βῆνομα μὲ τὸν Ἕλληνα Ποιητὴ τῶνα Ωδῶν», Κάλδος ὀνομαζόμενος, ἤρθε στὰς Ἀθήνας, ἀνοῖξε ἐστιατόριον καὶ ζαχαροπλαστεῖο σὸν σημερινὸ «Κῆρο τοῦ Κλαυθμόνος» καὶ κατασκευάζε διάφορα Εὐρωπαϊκὰ γλυκάματα... Ὄταν ὁμοῦς ἐφρῆταιε τὰ πρῶτα παγωτὰ, τὰ παρουσιασε σὸν χορὸ τῆς κόμησας Ἀρμανσπεργ γιὰ νὰ κἀνον περισσότερη ἐντύπωση. Στὸ Παριεῖ τὰ παγωτὰ ἦσαν γνωστὰ ἀπὸ τὸ 1688, ἀπὸ κάποιον Φλωρεντίνον ὀνομαζόμενον Προκόπιον Κεντέλλι, ποὺ εἶχε μεγάλον χαμενεῖο στὴ Γαλλικὴ πρῶτευουσα, διάσημο, γιὰτὸ σ' αὐτὸ ἐπιφάνοντο οἱ μεγαλύτεροι ἄνδρες τῆς ἐποχῆς, τὸ περίφημον «Καφρὸν - Πρὸκόπι».

Ὁ Κάλδος—ἀφρὸ βέβαια παγοποιεῖ δὲν ὑπῆρχε τότε στὰς Ἀθήνας—κατεσκευάσε τὰ παγωτὰ τὸν μὲ γιὸν τῆς Πιάνθηδος, ἡ ὁποία τῆς Ἀπόφρῆς ἐκείνης ἦταν κωμισμένη καὶ κρῆτησε τὰ χρόνια τῆς ὡς στὴν Ἀνοξί.

Ὅπως ἦταν φυσικὸ, τὰ παγωτὰ ἐπροξένησαν πολλὴ εὐχαριστήσιν σέ ὅλους. Ὁ Κάλδος ἦταν ὁ φρῶς τῆς ζωρηῆς ἐκείνης χρεωτικῆς βρωθοῦς. Τὸ ὄνομα τοῦ Ἰταλοῦ καταστηματαγωγῆ ἦταν στὰ στήματα ὅλων καὶ ἡ Βαγαρῆσα οἰκοδέσποινα δὲν ἐκουράζονταν νὰ ἐπαινῆ τὴν τέχνην του.

Ἦρθε ὁμοῦς καὶ ἡ κακὴ στιγμή, ἡ συντέιεις δηλαδὴ τῆς παγωτοφαγίας. Ὁ Κάλδος, θέλοντας νὰ δόση στὰ παγωτὰ τὸν διαφροῦς ζωοματισμὸς καὶ μὴ βρισκόντας τῆς οἰσῆς ποὺ τοῦ χρειάζονταν, ἐφρῆσε στὰ ἔλκα τοῦ κοινὰ μεταλλικὰ ζωώματα, τὰ ὁποία ἐπροξέλασαν ἐλαφρὴ δηλητηριασὶα στοὺς καλεσμένους!

Ὑστερα ἀπὸ μιὰ ὄρα, χορευετὲς καὶ χορευτρίτες, καὶ αὐτοὶ ὁ βασιλεὺς, ἐνοινοῦσαν τὰ πρῶτα σημετωματα γαστροεντεριτιδος... Κ' ἐνὸς ἡ μουσικὴ τοῦ Βασιακοῦ τῆς γάματος ἔπαιξε διάφορα γοργὰ βάλς, ἡ ὁσῆς τοῦ ἀντιβασιλικῶν μετῶνας ἀδείων ἀπ' τὸν κόσομ. Κυρῆεις καὶ κῆρσι καὶ δεσποινία ἔτρεχαν νὰ πᾶσιν σιερά ἔξω ἀπὸ τὰ... κῆρσι νὰ τὸν σπαιού, γὰ ν' ἀνακουφίσουν τὴν κοιλία τους! Πολλοὶ μάλιστα ἔκωναν ἐμπετο. Καὶ ἐνὸς ἢ εὐθνην βραδύα ἐπέτειον μὲ τέτοιο τραγικὸν τρόπο, ὁ Ἴταλὸς ζαχαροπλάστης εἶχε ἔξαφρῆσιν—(ὄχι ὁμοῦς γιὰ ν' αὐτοκτονήσῃ, ὅπως ἔκωνε ἕνας Γάλλος συνἀδελφός του, ὁ περίφημος Βατέλ, ἔπειτα ἀπὸ ἀνάλογο πάθημά του)—καὶ γιὰ πολλὰς μέρες δὲν ἐφάνηκε σὸν κατστήματὸν. Ὁ βασιλεὺς Ὀθων ἐπῆγε στὸν παλάτι του, ἔπεσε σὸν κρεββάτι κ'

ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΠΟΙΗΤΩΝ

Ο ΧΑΪΝΕ ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΡΙΣΙ

Τὸ Δημοαρχεῖο τῶν Παρισίων ὠργάνωσε τελευταίως ἐπίσημον τελετὴν, κατὰ τὴν ὁποῖαν ἐτοποθέτησε ἀναμνηστικὴ πλάκα στὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ ποῦ πέθανε ὁ ποιητὴς 'Ερρίκος Χάινε.

Ὁ Χάινε ἐλάτρευε τὸ Παρίσι. Ἦταν κατενθουσιασμένος μὲ τὴ Γαλλικὴ προτίεσις, τὸν «Παράδεισόν» του, ὅπως τὴν ἔλεγε.

Ὁ φίλος τοῦ Σαμουὴλ Χένιν Μπέρθουτ διηγείται στὴς ἀναμνήσεις του ὅτι, ὅταν παρουσιάσθηκαν στὸν Χάινε τὰ πρῶτα συμπτώματα τῆς φυματίωσης, ὅλοι οἱ διάσημοι γιατροὶ τοῦ Παρισιοῦ ποῦ τὸν ἐξήττησαν τοῦ ἐτόνισαν ὅτι θὰ μπορούσε νὰ καταπολεμήσῃ τὴν τρομερὴ ἀρρώστεια του, ἂν ἐπιγίγνε να μείνῃ κάμποσον καιρὸ στὴ Νίκαια. Ὁ Χάινε ὅμως δὲν ἤθελε νὰ τὸ κοινήσῃ ἀπ' τὸ Παρίσι, τὸ λατρεῖμον Παρίσι του.

Ἐπενέθη ὅμως τότε ὁ στενὸς τοῦ φίλος Ἀλφόνσος Ρουαγιέ, ὁ ὅποιος ἔτρεφε καὶ συνάντησε τὸν Χάινε καὶ τὸν παρακάλεσε νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ στὴ Νίκαια, ὅπου εἶχε μὲ χαριτωμένη ἔπαυλιν.

— Πρῶτοῦ ποῦ ἀπαντήσῃ, τοῦ εἶπε τότε ὁ Χάινε, θὰ ἤθελα νὰ κἀνω ἕναν περιπάτο στὸ βουλιέβαρτο.

Οἱ δύο φίλοι ξεκίνησαν κ' ἐπῆγαν μαζὺ στὸ περίφημο βουλιέβαρτο τῶν Ἰταλίων. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ Χάινε εἶχε κοιρασθῆ ἀπὸ τὸν δρόμο, κἀθήσαν σ' ἕνα τραπέζι τοῦ ἀριστοκρατικοῦ τότε κέντρου Τορτόζ. Σὲ λίγη ὥρα ἀρχίσαν νὰ περνοῦν μπροστὰ τους ὅλες ἡ γυναικὲς φιλολόγως φροισονομιῆς τοῦ Παρισιοῦ, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὁ μουσουργὸς Ροσσίνι, ὁ ποιητὴς Θεόδωρος Γκατιέ, ἡ πριμαδόνα νανταὶν Στάιτς, ὁ τενορός Ντιρκὸ, ὁ Ἄνδρ Μονιέ καὶ ἄλλοι. Καθένας ἀπ' αὐτοὺς μὴλεκε τὸν Χάινε στέκονταν γὰ νὰ μιλήσῃ μαζὺ του.

Ἐτοῖ ἐπέρασαν δύο ὁλόγ' ἡρως ὥρως ἐξαιρετικὰ εὐχάριστες. Ὅταν ἐσημώθηκαν νὰ φύγουν, ὁ Χάινε εἶπε στὸ φίλο του :

— Τὰ βλέπετε λοιπὸν τί δόξαλο πρῶγμα μοῦ ζητᾷς : Νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ Παρίσι !... Κανένας ἐπίγειος παράδεισος δὲν ἀξίζει γὰ μένα τόσο, φίλε μου, ὅσο ἡ πόλις αὐτὴ, ὅπου συναντᾷ τέτοιους ἀνθρώπους καὶ πᾶνον φιλοζουβέντες. Μ' ἄλλους λόγους, φίλε μου, ἕνας ἀνθρώπος ἔξισπος καὶ διακοσμημένος δὲν μπορεῖ νὰ ζῆσῃ καὶ νὰ πεθάνῃ πονθὲν ἄλλοι, παρά στὸ Παρίσι. Μπορεῖ, ὅπως λένε οἱ γιατροὶ, νὰ ἀνανήθῃ κανεὶς ἐδῶ ἀπὸσφαρα μολυσμένη, ἀλλ' ἀνανήθῃ ἐπίσης ἀπὸσφαρα ποῦ ζωογονοῖ τὸ πνεῦμα. Ἀρσῆσε με λοιπὸν νὰ βαδίσω πρὸς τὸ θάνατο, μένοντάς μέσα στὸ Παρίσι. Ἄν φῶγο ἀπ' ἐδῶ, ἡ ἔσφρα καὶ ἡ μοναξιά θὰ με στείλουν στὸν τάφο ποὺ γρηγορώτερα ἀπ' ὅτι θὰ με στείλῃ ὁ μολυσμένος ἀέρας τοῦ Παρισιοῦ !...

Κι ὁ Χάινε ἔμεινε πράγματι στὴν ἀγαπημένη του πόλι, ὅπου καὶ πέθανε.

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟΝ ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟΝ

Πολλοὶ ἴσως θὰ ἀγαποῦν ὅτι ὁ πρόεδρος τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα κατὰ τὴ Ἀμερικανικὰ προτόκολλα τῆς ἐθιμοτυπίας νὰ μιλήσῃ γὰ τὸν ἐαυτὸ του σὲ ποῖτο πρόσωπο στὴς ἐπίσημες ἐμφανίσεις του. Γι' αὐτὸ εἶνε ἐπισημομένη νὰ λήθ πάντοτε τὴς γνώμης του σὲ τρίτο πρόσωπο, ὅπως π. χ. «Ὁ Χ. Πρόεδρος δηλοῖ ὅτι... κλπ.»

Ἡ συνῆθεια ὅμως αὐτὴ παρασίσει πολλοὺς προέδρους νὰ μιλοῦν σὲ τρίτο πρόσωπο δη τὴν ὥρα. Ἐτοῖ ὁ κ. Κοβλίτς, τῆς πρόεδρος, ἔλεγε συχνὰ στὴν ἡμερσία του : «Ὁ Χ. Πρόεδρος ἐξήτησε νὰ τὸ ἐτομοσθῆ τὸ τοῖά νοεῖς σήμερα !...»

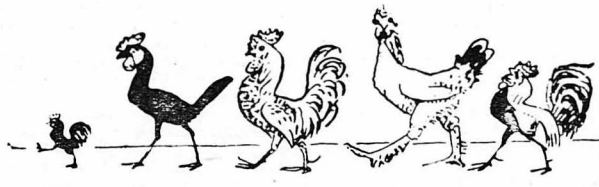
ἐκάλισε τὸν γιατρό του. Ἦταν τρεῖς μέρες ἀδάθετος.

Ἡ πρῶτες λοιπὸν ἐντυπώσεις ἀπὸ τὰ παγωτὰ δὲν ἦταν καθόλου εὐχάριστες στὰς Ἀθήνας.

Μετὰ χρόνια ὅμως, ὅταν προῦνοιξε ἡ Ἀθῆνα στὸν Ἑυρωπαϊκὸ πολιτισμὸ καὶ ὁ Καρδομάτης ἀνοῖξε στὴν ὁδὸν Αἰόλου τὸ ζαχαροπλαστεῖο του κ' ἐσερβίριζε παγωτὰ στοὺς πελάτες του, οἱ Ἀθηναῖοι τὰ ἔρωσαν μὲ πάθος, χωρὶς νὰ παθῶνουν τίποτε. Ἦταν παγωτὰ ἀλλὰ, μόνον μὲ ἀγά καὶ γάλα, εὐθνήτοτα, ποὶ ἐξετρέλλαναν μικροὺς καὶ μεγάλους.

Σήμερα βέβαια ἡ παγωτοποιητικὴ τέχνη ἔχει προχωρήσει ὥς στὴς ἀριστοτεχνικὲς κασάτες, ἀλλὰ ὅσο γὰ τὰ ὑλικά δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ πῆ ὅτι εἶνε πάντοτε τόσο ἀγνά, ὅσο τῆς καλῆς ἐποχῆς, ποὶ ἤμαζε ἡ Ὀθωνικὴ σφάντζικα στοῦ Καρδομάτη.

Ο ΠΑΛΑΙΟΣ

ΑΠΟ ΤΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΟΥ «ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ»

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Ὁ Δουαῖς : κ' ὁ φίλος του κ. Ντομάν, Ἐκκενωτῆς βέθρων καί... θεατρικός κριτικός. — «Μην ἀνακατέμεις στὴς δουλειές μου !... Ὁ μελετηρὸς ἔβραξ, Μολλιέρος καὶ ὁ Λυλλ-δύτης. — Ἄφρατθες ;... Περ... Ἀκούς ; Ἄφρησ τὴν περρα ἀνοχηρ !... Ἄκι ἀνεχίσεις τὴν μελετὴ του.

Ἐδ' ἔδοτο ἡ γενικὴ δοκιμὴ τῆς «Δεσποινίδος Βέρο-Πε» τοῦ Ἀλεξάνδρου Δουμά, πατρὸς, στὴν Γαλλικὴ Κομωδία. Ἡ γενικὲς δοκιμὲς, ὡς γνωστὸν, ἀποτελοῦν, στὸ Παρίσι, τὰ σπουδαιότερα κοσμικὰ γεγονότα τῆς θεατρικῆς ἐποχῆς, τὸσον δὲ οἱ κοσμικοὶ κύκλοι, ὅσον καὶ οἱ κύκλοι τῶν ἀνθρώπων τῶν γραμμάτων θεωροῦν ὡς ἐξαιρετικὴ εἴνοια νὰ κατορθώσουν νὰ παρερθεθοῦν σ' αὐτῆς.

Μεταξὺ τῶν προσώπων ποῦ εἶχαν παρακάλεσει τὸν Δουμά νὰ τοῦ ἐπιτρέψῃ νὰ παρερθεθοῦν στὴν γενικὴ δοκιμὴ τοῦ νέου του ἔργου ἦταν καὶ κύκλιος κ. Ντομάν, διεθυντῆς μᾶς ἐταιρείας ἐκκενωτῆς βέθρων, ἀγαθότατος κατὰ τ' ἄλλα ἀνθρώπος καὶ ἀρετὰ ἔξισπος.

Ὁ κ. Ντομάν εἶχε ἕνα μόνον ἐλάττωμα : Ἐπίστευε ὅτι ἦταν γνώστης τῆς σκηπῆς καὶ εἶχε ἰδιομαρ... θεατρικὸν χριτωῖ ! Στὸ μέσον λοιπὸν μᾶς σκηπῆς τοῦ ἔργου, ἐνὸ ὅλο τὸ Κοινὸν κρεῖνον στὰ χεῖρ τῆς μεγάλῃς τραγωδοῦ δεσποινίδος Μάρς, ἡ ὁποία πρωταγωνιστοῖσε στὸ ἔργο, ὁ κ. Ντομάν, σηκώθηκε ξαφνικὰ ἄθεος καὶ ἐρόναζε δυνατὰ ἀπειθυνόμενος πρὸς τὴν τραγοδὴ :

— Συγγνώμη, κυρία... Δὲν νομίζετε ὅμως ὅτι θὰ ἦταν καλύτερα εἶνε ἐπιταίνατε στὴ σκηπῆ ἀπὸ τὸ δεξί προσκήμιο ;... Σὰς ὑποβάτω ἀπὸς μὲ γνώμη.

Ὁ Δουμάς ἐκλήθη στὴν ἄλλη ἄκρη τοῦ θεάτρου. Ὅταν ἀκούσε τὰ λόγια αὐτὰ τοῦ Ντομάν, σηκώθηκε καὶ αὐτὸς ἀπὸ τὴ θέσι του καὶ με τὴν βροντώδη φωνὴ του, τοῦ ἐρόναζε :

— Παρακαλῶ, ἀγαπητὲ μου Ντομάν, Παρακαλῶ... Ὅπως ἐγὼ δὲν ἀνακατέμω στὸ ἐπισημοῦμά σου, σε παρακαλῶ ποὺ νὰ μὴ ἀνακατέμεις καὶ σὺ με τὴς δικῆς μου δουλειῆς !...

Τὸ ἀκαταήγιστο ἔσκασε στὰ γέλια καὶ ὁ κακομοῖρος ὁ Ντομάν, κατακόκκινος ἀπὸ τὴν ντροπὴ του, ἀναγκάσθηκε νὰ τὸ σκάσῃ ἀπὸ τὸ θέατρο.

Ὁ ἄδβας Μολλιέρος (ὄχι ὁ μέγας κομωδὸς) ἦταν ἕνας ἄλλος καὶ φηγοῖς ἀνθρώπος, μὴ ἐπισημομένης καὶ τίποτε ἄλλο, ἐκτός ἀπὸ τὴν φιλοσοφία, πρὸς τὴν ὁποία ἔτρεφε φανατικὴ λατρεία.

Τὸ βράδυ, μὴ ἔχοντάς ἡμέρη, οἶτε φωνὰ στὸ θέατρο του, ἐργαζόταν περνομένος στὸ κρεβάτι του, γὰ νὰ ζεσταίνεται. Μὴ νύχτα εἶχε ξαγερτηνῆσει διαβάζοντας. Πρὸς τὰ χαράματα ἀΰουσε νὰ χριτωῦν τὴν ἐξῴδιρά του.

— Ἐμπρός !... εἶπε. Καὶ τραβῶντάς τὸ κορδόνι τῆς πορτας, ποὶ ἐφάνθη ὡς τὸ κρεβάτι του, τὴν ἀνοῖξε.

— Δοσε ἴμου χριτωμα. τοῦ εἶπε τότε μὲ φωνή.

— Ἄ, ἐνόησα ! Ἐίσθε λοποδύτης, μοιρομήσις ὁ ἄδβας, μὲ μεγάλη ἀταραξία.

— Εἶμαι ὅτι θέλεις, ἀλλ' ἔμπρός, φέρε μου χριτωμα... Ἐχτε, πράγματι, τόσο μεγάλη ἀνάγκη χριτωμάτων ;... Ἐ, τότε, φάξτε ἐδῶ μέσα... κατὶ θὰ βρῆτε...

Καὶ ἔδωσε στὸν ἀγνωστο τὴν... κινδύα του, με τὴν ὁποῖαν εἶχε τῶλξει τὸ κεφάλι του γὰ νὰ ζεσταθῆ.

Ὁ κλέφτης ἀφῶ ἔφαξε στὴς σῆτες τῆς κινδύατος τοῦ εἶπε :

— Δὲν βρῶσκω χριτωμα...

— Χοῖματα, ὄχι βέβαια... Θὰ βρῆτε ὅμως ἕνα κλειδί...

— Ἐ, λοιπὸν ;

— Πᾶστε το κ' ἀνοῖξε τὸ συρτάρι τοῦ χοραιοῦ μου...

Ὁ κλέφτης, κατὰ λάθος ἔβαλε τὸ κλειδί σ' ἕνα ἄλλο συρτάρι κ' ὄχι σ' αὐτὸ ποῦ τοῦ ἰδεοῖεσαν ὁ φηλοσοφος.

— Τὶ κάνετε ἐκεῖ ! φρόναξε τότε ὁ ἄδβας ἔξω φρονῶν. Θὰ πάψετε ν' ἀνακατέμεις τὰ χριτωμά μου ; Δὲν ἔχει χριτωμα σ' αὐτὸ το συρτάρι... Κλείστε το... Στὸ ἄλλο συρτάρι κιντᾶστε...

— Καλὰ, βοῖ ἀδελφε... Νά...

— Ἐτσι, μάλιστα ! Πᾶστε ὅτι βρῆτε καὶ κλείστε τὸ συρτάρι...

Ὁ λοποδύτης, ἀφῶ ἐτόσκασε ὁσα χριτωμα βρῆκε στὸ συρτάρι, ἐτόατῃ εἰς φηγήν.

— Κρίοι λοποδύτη ! ὄγοισε νὰ φωνᾶν τότε ὁ ἄδβας. Κλείστε τοῦλάχιστον τὴν πόρτα... Τὶ διάβολο !... Ἀφήσατε τὴν πόρτα ἀνοχητή !... Τὶ κακοαναθεμισμένος ἀνθρώπος. Θεέ μου ! Σηκώθηκε τέλος μοιρομηρῶντας, πήγε στὴν πόρτα, τὴν ἐκλῆσει καὶ κατόπιν γύρισε στὸ κρεβάτι του κ' ἐξακολούθησε τὴν ἀνάγκωσί του.